

Fysieke belasting getackeld

Lostrekken metalen platen moet mechanisch

De Inspectie SZW gaat vanaf de bouwvak strenger controleren op fysieke belasting in een aantal specifieke branches. De sector montagebedrijven voor stalen dak- en gevelelementen is er daar één van. Hoe het hoort, staat in een richtlijn opgezet door de betrokken branchevereniging Dumebo DWS.

Tekst: Paul Diersen Beeld: Fotostudio Niestadt

Onder de werkzaamheden van de betrokken bedrijven valt het monteren van stalen binnendozen, dakplaten en staalplaatbetonvloeren, maar ook bijvoorbeeld het monteren van composiet elementen en Trespa. De stalen elementen zijn vaak fors, weet branchemanager Ruud Huisman van de betrokken branchevereniging Dumebo DWS: zo weegt bijvoorbeeld een enkele geprofileerde staalplaat type 106 met een standaard afmeting van 5,60 bij 2,50 meter ruim 80 kg; type 156 komt uit op 130 kg of

meer. “Eind 2009 werden wij benaderd door de Arbeidsinspectie (inmiddels Inspectie SZW, red.). Uit hun controles bleek dat de fysieke belasting in onze sector veel te hoog was. Toen onze leden daarmee geconfronteerd werden, zeiden die allemaal al goed en netjes te werken, alleen konden we dat als sector niet bewijzen.”

Piekmomenten

De commissie Arbo van Dumebo DWS zette daarom een werkgroep op met daarin leden, een bestuurslid en leve-

ranciers, en liet TNO onderzoeken waar precies de pieken in de fysieke belasting zitten en hoe deze met behulp van technische hulpmiddelen kunnen worden opgelost, zonder dat de sector zich daarbij zelf uit de markt prijst. Er blijken twee van die pieken te zijn: wanneer een pakket geperforeerde stalen dakplaten met een kraan op het dak is gezet, wordt de verpakking losgemaakt en tillen monteurs de platen een voor een op. “Hier zit een kleefmoment”, zegt Huisman. “Stalen platen worden gewalst om daar profiel in te

Het lostrekken en eventueel om-draaien van platen moet mechanisch gebeuren.

Punten van inspectie

De richtlijn van Dumebo DWS is geen Arbocatalogus: die heeft de branche nog niet. Maar in feite komt de inhoud – richtlijnen voor een sector – op hetzelfde neer, beaamt Maroesja Bonsen van de Inspectie SZW. “Voor ons maakt dat niet zoveel uit, het is een goed referentiekader.”

Voor alle duidelijkheid: Inspectie SZW handhaaft op de Arbeidsomstandighedenwetgeving.

Vanaf 1 september kunnen montagebedrijven direct beboet worden als ze verzuimen een kraan en hulpmiddelen in te zetten en medewerkers te veel laten tillen. De Inspectie let in het geval van deze branche op de volgende punten, die overeenkomen met de richtlijn voor de branche:

- Platen worden mechanisch losgetrokken.
- Platen worden mechanisch omgeklapt.
- Platen boven 118 kg worden mechanisch in het werk gebracht.
- Platen onder 118 kg worden niet verder dan gemiddeld 8 meter handmatig verslept door twee werknemers met hulpmiddel.

krijgen. Daarbij wordt walsolie gebruikt, waarvan een dun filmpje achterblijft op de plaat. Omdat tegenover elke plaat een negatief geladen plaat zit – de platen passen zo in elkaar in een pak – ontstaat er bij het optillen een moment waarbij de plaat zuigkracht heeft. De belasting hierbij voor de rug wordt met een factor 5 overschreden ten opzichte van de toegestane norm.”

Het tweede piekmoment heeft te maken met het omdraaien van negatief geladen staalplaten. Bij het handmatig omdraaien wordt de belasting met een factor 3 overschreden. Tot slot gebeurt het verslepen van de platen naar de plaats van montage vaak in een gebogen houding, wat de rug belast. Gevolgen? Een sector waarin mensen het niet tot hun pensioen volhouden. “Bijna iedereen schuift op latere leeftijd door naar andere baantjes. Op termijn een onacceptabele situatie”, aldus Huisman.

Oplossingen

De uitkomsten van dit onderzoek waren volgens Huisman eye-openers voor de branche, die vervolgens met

oplossingen is gekomen waarmee de fysieke belasting kan worden teruggedrongen. “Het beste is natuurlijk om met een kraan de plaat op de plaats van montage te brengen, maar dan heb je constant een giekkraan nodig. Daarvan zijn er niet zoveel en bovendien zou dit heel duur worden, waarmee de concurrentiepositie verslechtert. En dat is ten nadele van onze branche”, zegt Huisman. In een notendop is het volgende afgesproken:

- Het plaatsen van een pakket op het dak moet met een kraan.
- Het lostrekken en eventueel omdraaien van platen gebeurt met de kraan of ander toegestaan technisch hulpmiddel zoals een vjzeltje.
- Weegt een plaat zwaarder dan 118 kg, dan moet deze met kraan naar de plaats van montage worden gebracht (uitgezonderd plaatsen die niet bereikbaar zijn met een kraan).
- Platen tot 118 kg mogen door twee man verslept worden na lostrekken en omklappen, over een gemiddelde afstand van 8 meter. De pakketten moeten dus strategisch op het dak worden gezet.

Richtlijn

Deze maatregelen zijn vastgelegd in de ‘Richtlijn fysieke belasting voor het verwerken van metalen dakplaten’, die in 2011 is gepresenteerd. Een proefproject wees vervolgens uit dat deze richtlijn niet alleen mooi lijkt op papier, maar ook in de praktijk werkt, zegt Huisman. “Er werd vooraf gezegd dat het productietijd kost, maar het proefproject – een dak van 30.000 m² – bewees dat dat niet zo was. Het is wel

iets duurder, maar dat verdient je als bedrijf terug door minder uitval. En: mensen kunnen langer doorwerken in de branche.”

De branchevereniging is voorstander van strengere handhaving zoals aangekondigd door de Inspectie SZW, zegt Huisman. Van de 170 bedrijven in de branche zijn er 65 lid van de branchevereniging. Ook zijn er veel regionale aannemers die zelf montagewerk doen. Ook die worden aan deze richtlijn gehouden. 📌

Weegt de plaat 118 kg of meer, dan moet het verplaatsen ook mechanisch plaatsvinden.

De richtlijn moet de fysieke belasting in de sector fors terugdringen.

